

заедно

енория

"Св. Павел от Кръста"

ЮБИЛЕЙНА ГОДИНА
НА ЕНОРИЯТА

брой 72 - юни 2010

Оплождане ин витро: Господари на живота

“Какво лошо има в това?”

Колко пъти чуваме този въпрос, при обсъждането на различни теми!

Не винаги отговорът е толкова лесен и толкова ясен, както ни се струва на пръв поглед, има нужда да обърнем гледната си точка на 360 градуса.

Този въпрос “Какво лошо има в това?” води до преместване на границите, в които човекът може да се движи.

Дори има случаи, и те се увеличават, когато човекът не само не вижда лошото но мисли че промяната на вековните християнски морални ценности са “най-доброто”!

Ще ви разкажа една приказка, която е валидна за много хора и държави: Човек тръгва от своето село, за да работи далеч от своята страна и дом. Това село с времето става голям град. Човекът се връща след 30 години и му става много мъчно защото не намира нищо общо с това, което е оставил: полетата, горите, малките къщички, местата където като дете е играл са изчезнали... Появили са се огромни блокове. Промяната не е само външна, но дори и характеристиките на хората и децата, които бяха толкова щастливи и приятни, са се променили. Станали са много различни. Всеки е затворен в себе си, вторачен единствено в собствените си проблеми и дела. Лошото е, че за тези хора това, вече е “нормалността”. Някои го наричат “прогрес”!

Този пример ни показва, че промените стават през годините с малки стъпки и за съжаление без да мислим до къде стигат и до какви резултати водят. Всяка малка крачка с въпрос “Какво лошо има в това?” ни води до негативна промяна на живота.

Толкова сме късогледни, че не виждаме по напред от сегашното,

от непосредствените плюсове за живота ни! Обаче колко са случаите, за които Църквата предварително предупреждава, писа документи, послания, статии за да ни накара да обърнем внимание на последиците от всяко наше действие или бездействие. Опитва се да ни насочи към правилните решения за да ги вземем навреме.

Всичко това е само предисловието, за да влезем в темата на тази статия “Господари на живота”.

През Юли 1978г в Англия се роди първият човек чрез метода наречен оплождане ин витро (= *в стъкло*). От тогава милиони деца се родиха чрез този метод. “Много хубаво!” казват често хората. Католическата Църква от първия момент критикува тази техника поради много етични причини. Независимо, че с времето всички проблеми от етично и морално естество станаха видни, ясната позиция на Църквата предизвиква атаки срещу нея по различни фронтове. Никой не се опитва да въведе ограничения и проблемите не са решени до днес.

Тръгваме от един основен принцип: “Човешкият живот трябва да бъде безусловно почитан и пазен още от момента на зачатия му. От първия момент на съществуването му на човешкото същество трябва да се зачитат правата на личността, сред които и неприкосновеното право на всяко невинно същество на живот... Още от първи век Църквата укорява моралното зло на всеки предизвикан аборт. Това учение не е променено. Прекият аборт, т.е. желаният като цел или като средство, сериозно противоречи на нравствения закон:” (ККК 2270-2271) (По тази тема можете също да прочетете статията от брой 52 - декември 2007 - на нашия бюлетин).

Кои са основните фази на оплождане ин витро?

- Аспириране на яйцеклетка
- Събиране и подготовка на спермата
- Оплождане на яйцеклетките и развитие на ембрион
- Трансфер на ембрионите в матката

Много елементарно, но методът не отстранява опасностите за детето и майка, дори обратно рисковете са много с голям брой жертви на ембрионите, а много често и на майката. Стимулацията на яйчниците с лекарствени средства предизвиква развитието на няколко фуликули. Това е желателно при ин витро оплождането, тъй като когато броят на яйцеклетките се увеличи, шансът за успех също се увеличава.

Няколкото ембриона може да увеличат също и риска от многоплодна бременност. Около 20-25% от бременностите с ин витро оплождане са многоплодни. Повечето са близнаци, но може да се случи бременност с тризнаци, четиризнаци и дори повече. В някои медицински центрове се извършва процедура, наречена “контролирана редукция” в случаи на тризнаци или бременности с повече плода.

Смешно е как завоалирано се нарича един и същ факт. Тук не се говори за аборт, а за “контролирана редукция”. Това означава, че трябва да се избере между няколко деца, кой ще бъде спасен и ще живее и кой ще бъде убит!?! Кого лъжем и кой вярва, че това не е аборт?

Яйцеклетките, които са оплодени, се оставят да се развиват още 2 или повече дни при контролирани лабораторни условия преди да бъдат пренесени в матката на жената. Според желанието на двойката, някои оплодени яйцеклетки/ембриони могат да се замразят и запазят за бъдеща употреба. Не се знае какво ще бъде бъдещето на замразените ембриони. Фирмите за козметика ги ползват за производството на кремове за красотата!?! Други се ползват за експерименти върху хромозомите за да отговарят на изискването на “родителите”: дете от мъжки пол, със сини очи, руса коса, висок метър и осемдесет и т.н.

“Какво лошо има в това?” Нищо освен факта че много ми напомня случилото се преди няколко хилядолетия в древния гръцки град Спарта или делата на Хитлер за селекция на расата. През 1987г. Католическата Църква написа документа *Donum Vitae* (Дарът на живота), който е валиден и днес. Ето два пасажа от него:

“Произвеждането на човешки зародиши, предназначени да бъдат използвани като биологически материал на разположение, е безнравствено”. “Някои опити на *интервенция върху хромозомното или генетично наследство* не са терапевтични, а се стремят да произведат подобрени човешки същества според пола или други предварително установени качества. Тези манипулации противоречат на личното достойнство на човешкото същество, на неговата неприкосновеност на неговата идентичност - единствена и неповторима”.

Казахме, че от 1978г. насам милиони деца се родиха по този метод, но колко деца са били “спрени” и не се родиха? Трудно е

да ги изброим, но да се опитаме. За всеки опит за оплождане ин витро се “създават” успешно около 10 ембриона. Поне два или три се “имплантират” в жената докато другите се замразяват. Само 25% от опитите са успешни, другите случаи водят до смъртта на имплантираните ембриони. От успешните случаи трябва да махнем и фазата на “контролирана редукция”. Пет, шест, седем... десет милиони и повече (без да броим колко са замразените по целия свят, защото вече никой не ги знае!)

“Какво лошо има в това?”

За опасностите за дарителката на яйцеклетка (същата в която се имплантират ембрионите или друга жена) се говори много малко или почти нищо, но науката ги идентифицира: инфаркт, рак, безплодие, инфекции.

Не по-малко са опасностите за здравето на детето: родените чрез този метод често са недоносени. Те са по-слаби и податливи на болести, от които родените по естествен път почти не боледуват. Също така много по-често при първите се показват форми на психически заболявания в по-висок процент в сравнение с вторите.

Да преминем към други случаи, които през последните дни са стигнали близо до нас. Възрастта на жените, които желаят да станат майки става все по-висока. По този случай четох много коментари. За съжаление разнопосочни. Между тези, които критикуват делото на тази “майка-баба” се намираха и доста, които я приемат като „герой”. Някой от псевдолекарите, осъществили оплождането на тези възрастни жени, помисли ли за живота на децата, които дори и да оживеят след като се раждат с под един килограм тегло, никога няма да бъдат здрави и пълноценни? Някоя от сурогатните „майки” помисли ли кога и как ще се грижи за тези деца, дали ще ги заведе на училище или ще ги подкрепя в тийнейджърска възраст. А всички те взети заедно с политиците и журналистите, които притежават ресурса да спрат това безумие, способни ли са да мислят по-далеч от непосредствената сензация и „научен” експеримент?

“Какво лошо има в това?”

Една жена дава своите замразени яйцеклетки за дъщеря си, която е неплодна! Така дъщерята ще стане майка на брата или сестра си!?! Къде тук виждате християнския и човешки морал? Къде е етиката?

“Какво лошо има в това?”

Нормална е вече практиката мъж и жена да “даряват” своята сперма и своята яйцеклетка, които се имплантират в жена, която дава под наем утробата си за да се роди детето на другата двойка! В момента е много модерно западните двойки да използват индийски жени, които за около 10.000 евро да носят в утробата си детето им! Това ли е цената на човешкия живот? Само безплодието ли води двойките до това решение, или така е по-лесно и разбира се съпругата няма да си развали фигурата? “Какво лошо има в това?”

Чрез тази практика и хомосексуалните двойки успяват да имат собствено дете, което ще расте с двама бащи, но без майка или с две майки, но без баща. Също така самотни хора могат да имат дете, което расте без баща или без майка. С каква ценностна система ще расте това дете? Как ще се формира миогледа му? Някой изобщо задава ли си тези въпроси?

“Какво лошо има в това?”

Защото всеки има право да има това, което желае.

Във всички тези случаи проблемът е един и същ: ембриона, бебето и детето, се възприемат само като вещ, предназначена да радва и задоволява амбициите на останалите. Кой признава техните права и тяхното достойнство?

Католическата Църква вдига гласа си за онези, които нямат още глас и много често няма да им бъде позволено да го имат никога.

Дори и да бъде критикувана от всички и наричана консерватор и дори назаднава, против “прогреса”, ще продължава да защитава най-слабите, признавайки еднакво достойнството на всички хора от момента на зачатие до смъртта им.

Църквата уважава науката, но не може да се съгласи с нея, когато ползването на прогреса върви против принципите на живота и иска да излезе извън границите, в които има морално право да се движи.

“Какво лошо има в това?”

Не си задаваме правилният въпрос! Води ли ни, любовта към Бога и Хората? Това е въпросът, който трябва да си задаваме преди всяко наше действие!

Селото е вече урбанизиран град, а ние не го усещаме, или си затваряме очите!?

Отец Валтер Горра

Ново издание на статистическия годишник на Католическата Църква

Издателството на Ватикана публикува наскоро новото издание на Статистическия годишник на Църквата, който съдържа информация за основните факти в живота на Католическата църква и нейното състояние в страните по света за периода 2000-2008 г.

В рамките на тези девет години католиците в целия свят са нараснали от 1 045 милиарда през 2000 г. до 1 166 млрд. през 2008 г., което съставлява ръст от 11.54%. Статистиката показва, че в процентно изражение най-голям ръст отбелязва Африка - 33%, докато процентът на католиците в Европа е останал сравнително непроменен (ръст от 1.17%), в Азия увеличението е от 15.61%, в Океания - 11.39%, а в Америка - 10.93%. Спрямо общото население католиците в Европа са били 26.8% през 2000 г., а през 2008 г. те са станали 24.31%. В Америка и Океания техният процент е останал стабилен, а в Азия се наблюдава малък ръст.

Броят на епископите по света е нараснал от 4541 през 2000 г. до 5002 през 2008 г., което представлява ръст от 10.15%.

Броят на свещениците през този деветгодишен период също бележи известен ръст и от 405 178 през 2000 г. те са достигнали 409 166 през 2008 г. или увеличение от 0.98%. Най-голямо е увеличението в Африка и Азия (съответно с 33.1% и с 23.8%), в Америка броят им е останал стабилен, а в Европа и Океания броят им е спаднал съответно със 7% и 4%.

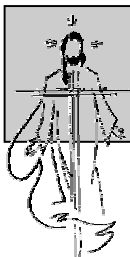
Броят на енорийските свещеници отбелязва ръст от 3.1%, от 265 781 през 2000 г. на 274 007 през 2008 г. Същевременно броят на редовите свещеници отбелязва спад от 3.04% до 135 159 души през 2008 г. От всички континенти намаляване на броя на свещениците има само в Европа – през 2000 г. те са били 51% от всички свещеници по света, докато през 2008 г. те

съставляват 47%. От друга страна, докато през 2000 г. свещениците в Азия и Африка са били общо 17.5% от всички свещеници по света, през 2008 г. техният относителен дял е нараснал на 21.9%. По този показател Америка също отбелязва известен ръст, като свещениците там достигат 30% от общия брой.

Сред духовенството, неръкоположените са наброявали 55 057 през 2000 г. и през 2008 г. са достигнали 54 641 души. По континенти чувствително намаление се наблюдава в Европа (спад от 16.57%) и Океания (спад от 22.06%), броят им в Америка остава стабилен, докато в Азия и Африка те отбелязват ръст, съответно от 32% и 10.47%.

Сред духовенството - жените са почти два пъти повече от свещениците и 14 пъти повече от неръкоположените духовници мъже, но като цяло броят им бележи спад от 800 000 през 2000 г. до 740 000 през 2008 г. По отношение на тяхното географско разпределение, 41% от тях живеят в Европа, 27.47% в Америка, 21.77% в Азия и 1.28% в Океания. Броят на богупосветените жени е отбелязал ръст в най-динамичните континенти – в Африка (с 21%) и в Азия (с 16%).

Статистическият годишник на Църквата включва информация и за броя на учениците по философия и теология в епархийските и различните монашески семинарии. Като цяло по света броят им бележи увеличение и от 110 583 през 2000 г. те са достигнали 117 024 през 2008 г. Увеличение по този показател се наблюдава в Африка и Азия, докато в Европа тенденцията е негативна.

Върнали се в Божия Дом

20 май 2010

Стоян Стоянов Марков

НЕЩАТА, КОИТО НИ РАЗСЕЙВАТ

„Когато се молиш, влез в скритата си стая и, като заключиш вратата, помоли се на твоя Отец, Който е на тайно” (Мт 6,6).

Начинаещите

Кой е начинаещ? Не е лесно да приемем, че сме начинаещи. Никой не обича да бъде на най-ниското ниво. Но е абсолютно неправилно да искаме да бъдем възрастни, след като сме деца, да искаме да облечем дрехите на големите, след като сме малки. Онзи, който в молитвата иска да направи крачка, по-голяма, отколкото кракът му може да направи, се спъва, пада и не може да продължи. За нищо не служи, ако срещнем разочарования в молитвата. И така, кой е начинаещ в молитвата? Начинаещ е този, който: не е разбрал още значението на молитвата;

който се отегчава страшно по време на молитва; който се обърква, ако няма пред себе си написани формули или наизустени текстове; който смята молитвата за едно от многото неща в християнския живот, но не и за най-важното нещо; който смята молитвата единствено за задължение, не за необходимост; който я изоставя лесно;

който я чувства като непоносим товар; който я използва за късмет или като разменна монета в отношенията си с Бога; който намира в нея убежище от своите задължения; който гледа на нея единствено като средство за собствена утеха.

Нещата, които ни разсейват

Вечната заплаха за молитвата на глас са нещата, които ни разсейват. Ще носим тази наша слабост винаги със себе си, до гроб. Само в Рая няма да има неща, които да отвлечат

вниманието ни, защото негов център ще бъде само Бог.

Трябва да се научим да живеем с тази наша слабост, но трябва да се научим също така да се борим с нея. Пълнен провал е молитвата на глас, произнесена небрежно; но проблемът не е в това, че се разсейваме – привично е за нас да бъдем такива. Проблемът е, ако сме *винаги* разсеяни – това е като рак за молитвата. Не бива да се примиряваме с това. Най-напред трябва да алармираме сами себе си! Онзи, който затваря спокойно очи пред проблема, без да се притеснява, придобива опасен навик. Този навик е непристоен, защото унижава Бога, и трябва да бъде изкоренен. Представете си един човек, който стои пред гишетото на някаква служба, и не знае какво иска, или вместо да отговори на въпросите на чиновника, разговаря с другите и не слуша какво му се казва: него просто ще го изгонят.

Проява на неуважение и липса на почит към Бога е да бъдем разсеяни.

Вместо да си разсеян, докато говориш с Бога, по-добре мълчи.

Молитвата на глас е като стълба към Бога. При нея съществуват два риска:

1. Да останеш от отсамната страна на стълбата: това е разсеяната молитва;
2. Да седнеш върху стълбата и да не я изкачиш: това става, когато в молитвата на глас внимаваме как произнасяме думите, но не мислим за Бога.

Това е като при децата, когато се учат да четат: така са заети да сричат думите, че накрая им убягва смисълът.

Молитвата на глас трябва да ме съедини с Бога, не да ме раздели от Него. Не е достатъчно да обръщам голямо внимание на един псалм, само за да му се възхитя; ако този псалм не ме съединява с Бога, мога ли изобщо да твърдя, че съм се молил?

Прекалено механичното внимание към думите може да ми изиграе лоша шега: да попречи на интимния ми контакт с Бога. Любопитен е следният факт: такива големи специалисти в молитвата на глас, каквито са били отците в пустинята, са

използвали с постоянство много кратки молитви.

Как да лекуваме нашата болна молитва на глас? И как да я излекуваме? Ето някои средства:

използвайте спонтанната молитва повече, отколкото молитвени формули;

когато се молиш на глас, обръщай повече внимание на паузите: насочвай сърцето си към Бога повече, отколкото думите, тоест – прави често паузи, нещо като вдишвания за душата, за да мислиш, да се задълбочиш;

викай към Бога по време на молитвата на глас (колко е прекрасно да излееш душата си пред Бога!);

научи се да се молиш с малко думи: ясни и настойчиви;

кагато се молиш, използвай понякога техниката на дишането;

пиши, когато се молиш;

по време на литургията, когато се използват псалмите: подчертавайте думите, които ни свързват дълбоко с Бога, подчертавайте ключовите фрази в псалмите, ключовите думи.

Непосредственото решение

В молитвата се крие един голям проблем. Щом молитвата е любов, трябва да се научиш да я проверяваш с любов. Но любовта се състои от факти: така че проверявай я с помощта на фактите. Реален е рискът молитвата да се превърне в празнотумство или в бягство от действителността. Твърде склонни сме да разказваме приказки на самите себе си, голямо е изкушението да лъжем сами себе си. Правим го дори по време на молитва. Щом молитвата е любов, естественото следствие от нея трябва да бъде смиреното търсене на Божията воля и желанието да я изпълним докрай. Така че молитвата означава да се навлезе в най-парливите проблеми. Да се навлезе в тях с Божията мощ: да се изяснят проблемите в светлината на Бога и да започнем да ги разрешаваме с помощта на силата, която Той ни дава. Много важно е да придобием това поведение: никога да не завършваме нашата молитва, без да сме взели някакво практическо решение, което по възможност да изпълним веднага.

Много е важно тези решения:

1. да бъдат добре обмислени и много конкретни; ясното и точно решение ни гарантира, че съществува добра воля то да бъде изпълнено;

2. да засягат неотложни лични проблеми;

3. да не са плод на нашето мислене, а на светлината, която идва от Бога; да се раждат от смиреното търсене на Божията воля;

4. да тръгват от сърцето, да бъдат конкретен израз на любовта ни към Бога, и да бъдат насочени към сърцето на Бога, за да избегнат риска да се превърнат само в красиви думи или в красиви чувства;

да бъдат непосредствени: такива трябва да бъдат винаги! Дори когато става дума за задължение, което не е непосредствено, направете непосредствена подготовката за това задължение, и я започнете веднага.

Молитвата трябва да има следната схема: „Господи, обичам Те, и сега с Твоя помощ започвам да действам; ще Ти го докажа веднага!“

Тази е най-добрата формация в областта на молитвата, това е молитва, здраво стъпила на земята, която не разочарова нито вас, нито Бога. Молитвата означава да се върши всичко с добра воля. Когато една кола спира на бензиностанцията, за да зареди, логично е след това да потегли. Не зарежда, за да остане на бензиностанцията, зарежда, за да потегли, и когато бензинът свърши, търсим друга бензиностанция, за да заредим отново и отново да потеглим.

Така че нека се научим след молитвата да продължим с някакво великодушно решение. Доброто в теб ражда ново добро, доброто те зарежда за нова победа, за друг жест на конкретна любов.

Може би сме израстнали с една погрешна формация: тази на молитвата, която свършва с молитва. А молитвата трябва да подготвя действието, защото молитвата е любов, и затова подготвя действието и прераства в действие.

(продължава в следващия брой)

ХИМН НА ЛЮБОВТА

Концерт за орган и хор

На 27.05.2010г. в Католическата Катедрала „Св. Павел от Кръста”-гр. Русе се състоя концерт за орган и хор, наречен Химн на Любовта. Концертът беше посветен на юбилейната година на енорията.

Самата аз от доста време проявявам интерес и имам желание да присъствам на един такъв концерт в който изпълненията са със съпровод на орган.

Желаещите да присъстват на това събитие бяха толкова много, че едва се побираха в катедралата. Гости на концерта бяха и представители на Православната църква и на Арменската църква. Сред поканените бяхме и ние – курсистите от курса по италиански език, воден от сестра Терезита.

Интересно за мен беше как думите от Евангелията бяха превърнати в прекрасни песни, вдъхновено изпълнени от хора и солистите. Със съпровода на орган песните звучаха тържествено и същевременно затрогващо, докосвайки сърцата и душите на хората .

Голямо впечатление сред присъстващите направи интерпретацията, а и самото изпълнение на заключителната песен “Аве Мария”.

За да прозвучат така дълбоко вълнуващо песните допренесе и обстановката в катедралата. Стилните орнаменти и стенописи, дърворезбите и витражите, всичко това и чудесната акустика на храма подсилиха въздействието на изпълненията.

Интересно решение беше и видеоекранът на който се излъчваха текстовете на псалмите и даваше възможност на слушателите да вникнат в смисъла на песните.

Не бях чувала до сега такава музика. Освен насладата от прекрасно изпълнените песни, тя ми даде възможност да науча повече за католическата общност в града.

За мен бе голямо удоволствие да стана част от това събитие и с нетърпение очаквам следващия концерт.

Галина Иванова

Кратка история на Католическата Църква в България

История

В 864 година България приема християнството като държавна религия. Възприема богослужебната традиция на Константинополската патриаршия. Преди това, обаче, хан Борис кореспондира и с папа Николай I, за да прецени дали не е по-изгодно да приеме римо-католическия обред.

По-късно цар Калоян сключва уния със Светия престол, но това не променя източно богослужебния характер на християнството в България. В ново време Католическата църква има свои структури в България от 1565 г. Българите-католици, организирани от епископ Петър Парчевич, вдигат през 1688 г. Чипровското въстание.

Латински (западен) обред

Големият историк на католиците Никола Милев говори за “три вероизповедни елемента”, към които била насочена усърдно подетата тогава мисионерска работа на отците францисканци, дошли първи по тия места като постоянно действаща мисия съгласно общите постановления за разпространението на вярата от Тридентския събор (1545-1563 г.).

В кръга на първия “вероизповеден елемент” той слага павликяните от Северозападна България в Чипровец, Копиловец, Железна и Клисуре, наследници на саксонски колонисти - рудари, както и тия от дубровнишките колонии по големите градове из българските владения на Османската империя.

В кръга на втория попадат павликяните по течението на река Осъм от Дунава до Стара планина и тия из Пловдивско.

Накрая идело православното множество, но особени надежди нему не били възлагани; православните според мнението на тия първи мисионери били по-големи врагове на католиците и от мюсюлманите; а пък спрямо последните дори опитът за обръщането им в католицизма носел смъртна опасност.

Множество превратни исторически обстоятелства променили из

основи завареното тогава от първите мисионери състояние и съотношения на “елементите”, но въпреки всичко павликяните останали през вековете основата на най-старата, най-голяма и устойчива общност на католиците от латински или западен обред в България; на тях била положена реално и носена във времето структурата на Католическата църква от западен обред по българските земи до възникването също и на Католическата църква от източен обред през 1860 г.

Покръстването на павликяните от Северна България започнало малко преди 1610 г., а пък на тях от Южна България от 1623 нататък и завършило за около 50 години и за едните, и за другите. В докладите на католическото духовенство в България от този период (1618-1680) се споменават поименно около 40 селища (включително и големите градове), имащи отношение към Светия престол. Католическата църква, тук е силно изменчива - например в двете десетилетия след 1688 г. (Чипровското въстание) до края на същия век в докладите за Софийската архиепископия конкретно се упоменават като католически едва 8 селища, из които се срещали (и то не постоянно) 14 свещеници и монаси общо.

През 1643 г., по предложение на архиепископ Богдан, Конгрегацията създала Марцианополската архиепископия с постоянно седалище Доростол (Силистра).

През 1648 г. се приело за уместно да бъдат обособени те в отделна епархия и така се учредила Никополската католическа епархия, чиито първи епископ станал Филип Станиславов. С това била възстановена древната Никополска епархия; средищният град, чието име приела новоучредената, бил епископско средище от 5 век сл. Хр.

В Македония по това време съществувала Скопската католическа епархия, обхващаща в диоцеза си още от средновековието саксонски колонисти и дубровничани; титуляри на тази епархия били назначавани много преди идването на Солинат в България. През 17 век обаче в нея не се виждат процесите на разширение на католицизма, наблюдавани в новоучредените епархии в Северна и Южна България. Църквата тук останала да се основава на паството, което съставяло нейната общност и в предишните векове. В общия план на административните преобразования и разширението из

българските земи на Католическата църква през 17 век, като става дума за Македония, трябва да се има предвид и учредяването към 1650 г. на Охридската католическа архиепископия начело с архиепископ Рафаил Левакович, родом от Хърватско. Тази архиепископия обаче не просъществувала дълго. През 1661 г. земите на архиепископията били отдадени под управлението на скопския архиепископ; тогава и останалият без епархия архиепископ Соимирович бил назначен за управляващ Марцианополската, а малко по-късно, на Никополската епархия.

Чипровското разорение нанесло тежък и трудно преодолим удар върху Католическата църква по българските земи. Ако след въстанието до края на този век за по-голямата, Софийска епархия се споменават 14 духовници, в Никополската за това време били известни само двама. Едва през 1721 г. станало възможно да бъде назначен дубровничанинът Марко Андрияши (Анреаши) за четвърти епископ на Никополската епархия. Поради назначението му за софийски архиепископ през 1725 г., на негово място бил въздигнат в епископски сан през 1728 г. Никола Станиславич, братовчед на Филип Станиславов. Поради гонения от страна на турците през 1737 г. Станиславич (резиденцията на когото била в Крайова), заедно с 300 семейства от епархията, побягнали в Банат, където през 1739 г. бил назначен за Чанадски католически епископ със седалище в Темишвар (Тимишоара).

През тази 1751 г. Рим проводил за глава на епархията епископ Никола Пульези с трима мисионери от конгрегацията на баптистините, основана в Рим през 1750 г. в чест на Св. Йоан Кръстител. С това се поставяло началото на ново усилие за обновление дейността на католическите мисии в България и съживяване на вярата след погромите в края на предишното столетие. През 1767 г. монсеньор Пульези бил назначен за Дубровнишки епископ и на негово място дошъл Себастиан Канепа, от същия орден, ръкоположен за епископ в Цариград на 12 юни 1768 г., но този осми никополски епископ не успял да управлява дълго; починал от простуда в с. Ореш през януари следващата 1769 г.

Седем години след смъртта му епископската катедра стояла незаета. През 1776 г. за Никополски епископ бил ръкоположен

Павел Гайдаджийски, наричан още Дуванлийски или Дуванлията по името на родното му село Дуванлий, Пловдивско. Първоначално епископът установил седалището си в Белене, после в Русе и накрая в Букурещ. Той бил последният (девети) Никополски епископ францисканец, възпитаник на монашеското общество, положило традициите на Католическата църква в България. Францисканците наново подели работата си в България в средата на 19 век, когато на духовната ревност на тяхното поделение - Обществото на отците капуцини - Рим поверил Южната Пловдивско-Софийска епархия.

Едва през 1838 г. местопребиваването на Никополския епископ се връща в България – в Белене (монсеньор Йосиф Молайони). По време на управлението на тринадесетия Никополски владика Анджело Парси (след 1848 г.) католиците добили право да строят църкви и в годините между 1852 и 1860 били въздигнати храмовете в Лъджене, Ореш и Белене, осветени от него самия. По силата на предписанията за религиозните свободи на Хатихумаюна от 1856 г. в Букурещ били поръчани и първите камбани в епархията - две за село Белене и по една за Трънчовица и Лъджене. През 1857 г. епископът поръчал още две във Виена, които подарил на село Ореш.

В началото на 1883 г., по времето на папа Лъв XIII, Св. Седалище променило статута на Никополската епархия; отделило Влашко от юрисдикцията на Никополския владика и дало на тия земи статут на самостоятелна архиепископия. За първи Букурещки архиепископ бил назначен дотогавашният Никополски владика монсеньор Паоли, а духовен глава на вече побраната само в политическите граници на княжеството Никополска епархия бил монсеньор Иполит Луи Агосто. Монсеньор Агосто развил голяма дейност в следосвобожденска България: основал семинария в Русе; с негова помощ били построени църквите във Варна и в новосъздадените католически села Драгомирово, Бърдарски геран, Гостиля и Асеново; уредил католически гробища в Русе, където с негово съдействие била построена през 1890-1891 г. и катедралната църква. Починал в Белене на 3 декември 1893 г. на 55 годишна възраст.

На 21 май 1915 г. за Никополски епископ бил ръкоположен в

Рим Дамян Теелен, останал титуляр на Никополската епархия до смъртта си на 6 август 1946 г. и неговото управление било едно от най-плодотворните в историята на епархията.

За нов, двайсети апостолически администратор в Северна България след смъртта на епископ Теелен бил избран отец д-р Евгений Босилков. Роденият през 1900 г. в с. Белене монсеньор Босилков бил избран за владика на 27 август 1947 г. и от управлението на епископ Дуванлийски в края на XVIII и началото на XIX в. той бил първият българин духовен глава на епархията. На 11 ноември 1952 г. епископ Босилков бил разстрелян по обвинение от комунистическата власт за участие в “шпионска католическа организация в България”. На 15 март 1998 г. Католическата църква по съществуващия ред в нея провъзгласи монсеньор Босилков за блажен, прекланяйки се така пред мъченичеството му за вярата.

Другата католическа епархия (Софийската, или както започнала да се нарича от началото на 18 век Софийско-Пловдивската) след Чипровските погроми имала в общи линии следното развитие:

Едва през 1742 г. положението в епархията започнало да се нормализира, когато като осми софийски владика бил изпратен Никола Анджелли Радовани от Шкодра, Албания.

През 1759 г. настъпила важна промяна в статута на Южната епархия - тя добила статут на епископски викариат, един вид архиерейско наместничество. За дълбочината на промяната и лошите времена за католиците от Южната епархия през 18 в. може да се съди и по изнасянето на наместническото средище извън града Пловдив. Според избора на всеки от владиката то се установявало в някое от околните католически села, най-често в Даваджово. Свидетелство за последователно ограничаваните позиции на Църквата от тия трудни времена е фактът, че за център на епархията от началото на 19 век се утвърдило село Калъчлий (Генерал Николаево).

С грижа за промяна на това положение през 1835 г. Рим поверил управлението на Южната епархия на отците лигуористи (или редемптористи от конгрегацията на Св. Алфонс Лигуори). Като знак за промените към добро през времето на пребиваването на събратята лигуористи (1836-1840) трябва да се приема и възвръщането на наместническото

седалище в Пловдив. Под ръководството на отец Птачек започнала голямата реформа по въвеждането на грегорианския календар, на мястото на юлианския, който до тогава бил в употреба сред католическата общност в епархията. Ревностният управител успял да наложи да не се работи по празниците, въвел публичните религиозни шествия за големите църковни дни, подел упорита борба срещу лихварството, като лихварите заплашвал с тежки църковни наказания, непримирим бил срещу пиянството и мн. др.

На 26 март 1848 г. бил ръкоположен за владика Андреа Канова, родом от Гаресио при Ормеа, титулярен епископ на Кръона и с титла “Апостолически наместник Пловдивско-Софийски”. За сполучливото му управление способствали освен неговите личностни качества и сравнително дългият срок на последователна работа в епархията, още и промяната в правната основа на отношението към вероизповеданията в Турция след Хатихумаюна от 1856 г. По негово време били въздигнати пловдивската катедрала “Св. Лудвик”, църквите в с. Балтаджи, Даваджово, Селджиково, Хамбарли, Калъчли и др.; Католическата болница в Пловдив; той станал и основоположник на католическото просветно дело в епархията. По негова инициатива било уредено пребиваването на вицеконсули на Австрия, Франция, Великобритания и Русия в Пловдив; откриването на вицеконсулства на католическите велики сили тук довело престижът на католиците в района очевидно да нарасне.

Негов наследник, също капуцин, бил монсеньор Франческо Рейнаути (Франческо Доменико Рейнаути) от Виллафранка, Савоя, роден на 2 ноември 1808 г. Ръкоположен бил за владика през 1868 г. Управлението му на епархията съвпаднало с най-драматичните в новата българска история събития: монсеньор Рейнаути бил застъпник на въстаници пред властите през 1876 г.; през Руско-турската война организиран медицинска помощ на ранените руси, българи, турци и гърци. За човеколюбивата му дейност през войната бил награден от руския император с орден “Св. Ана”. С поемането на епархията основал семинария и голямо сиропиталище, ръководено до средата на 20 век от българските сестри терциарки, дружеството на които също било основано от него. През 1882 г. основал прословутата

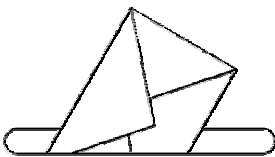
католическа болница в Пловдив. През 1885 г., на 77 годишна възраст, се оттеглил на почивка в село Калъчлий и в знак на признание на делата му, папа Лъв XIII го въздигнал в сан архиепископ, титуляр на древната Ставрополска епархия.

Едва през 1916 г. софийският епископски престол, при все и викариатски, бил зает наново от българин. Монсеньор Пеев имал длъжността на Софийско-пловдивски апостолически наместник и бил титулярен Лирбски епископ. Той бил роден на 11 ноември 1873 г. в с. Балтаджий (Секирово, Пловдивско) и духовно възраствал в традициите на обществото на отците капуцини. В епископски сан бил възведен на 2 март 1913 г.

Следващият апостолически наместник на Софийско-Пловдивския викариат бил епископ Иван Романов, титуляр на Призриана. И той бил роден в с. Балтаджий (Секирово) през 1878 г. Ръкополагането му за свещеник станало на 21 септември 1901 г. от епископ Менини. До 1905 г. бил помощник енорист при западно-католическата църква “Св. Йосиф” в София; после за една година поел същата служба в с. Селджиково (Калояново, Пловдивско). През лятото на 1906 г. бил назначен за капелан на княз Фердинанд, където служел, докато монархът не напуснал България. На 24 август 1923 г. папа Пий XI го назначил за свой таен камериер, служба, потвърдена и от папа Пий XII. На епископския викариатски престол в Пловдив той дошъл след 24 годишно служене на църквата извън отечеството си. Ръкополагането му се извършило в църквата, в която били първите му свещенодействия, софийската “Св. Йосиф”, на 4 октомври 1942 г. Съдбата му, както и съдбата на повечето католически духовници в България след Втората световна война в условията на комунистическия режим, била трагична. През декември 1952 г. 74 годишният монсеньор Иван Романов бил осъден на 12 години затвор; непощаден от “методите” на следствието, епископът споделил мъченическата съдба на своя събрат, епископ Босилков, и починал на 12 февруари 1953 г.

(от сайт на Епископската Конференция на Католическата Църква в България - <http://cp1.host2.bg/~catholic/>)

(продължава в следващия брой с история за Византийския - източен - обред)

Напуканата цистерна

Имаше две цистерни, поставени на разстояние от няколко десетки метра. Гледаха се и понякога разговаряха. Бяха много различни.

Първата цистерна беше свършена. Камъните, които я съставяха бяха солидни и добре съединени. Нито една капка от ценната вода никога не беше изгубена по нейна вина.

Втората обаче имаше пукнатини, като рани, от които се спускаха малки ручей вода.

Първата, сурова и горделива поради свършенството си, се открояваше с чистота. Рядко някои насекоми се осмеляваха да се приближат или някоя птица.

Другата беше покрита с разцъфнали храсти, камбанки и къпини, които уголяваха жаждата си с водата която излизаше от нейните пукнатини.

Насекомите бръмкаха постоянно около нея и птиците свиваха гнездата си по ръба и.

Не беше свършена, но се чувствуваше щастлива.

Живеем в един свят, в който свършенството се обърква с усилияето за да бъдем най-отгоре, първи, да бъдем в центъра, да станем нещо.

Единственото свършенство е любовта. Онзи който живее с отворени ръце, обикновено, не прави кариера, но намира много хора, които да прегърне.

Сестра Терезита